

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΚΟΖΑΝΗΣ:

- Η απολιγνιτοποίηση δεν αντιμετωπίζεται με «διασωλήνωση» του λιγνίτη
- Να ρίξουμε το βάρος στο μεταλιγνιτικό σχεδιασμό

Το 2020 η Δυτική Μακεδονία θα έχει ως πρώτο και μόνιμο θέμα τη «βίαιη απολιγνιτοποίηση». Ο ορθότερος όρος θα ήταν **βίαια προσγείωση στην πραγματικότητα**, μιας και το τέλος του λιγνίτη ήταν ορατό προ πολλών ετών, αλλά εδώ κρατούσαμε τα μάτια μας κλειστά. Ελάχιστοι έκρουαν τον κώδωνα του κινδύνου, προτείνοντας σταδιακή απεξάρτηση από το κάρβουνο, παράλληλη στροφή στις ΑΠΕ και δημιουργία νέων βιώσιμων θέσεων εργασίας.

Ένοχος όλο το πολιτικό σύστημα, κεντρικά και τοπικά, που με τη στήριξη της κοινωνίας επέμεινε δογματικά στο λιγνιτικό μονόδρομο, αδιαφορώντας για την επόμενη μέρα και τις παγκόσμιες ενεργειακές εξελίξεις που επέβαλε η κλιματική αλλαγή. Σήμερα όλοι τους μιλούν για τη μεταλιγνιτική εποχή και ομολογούν ότι ο τόπος μας είναι μετέωρος, **χωρίς όμως να αναλαμβάνουν –έστω και αναδρομικά –τις ευθύνες τους.**

Ιστορικά μεγάλα λάθη και χαμένες ευκαιρίες:

- Τη δεκαετία του 1990 είχαμε την ευκαιρία (ΔΕΗ και Δυτ. Μακεδονία) να γίνουμε προνομιακοί παίκτες στο φυσικό αέριο. Αρνηθήκαμε πεισματικά. Σήμερα η μπάλα είναι στους ιδιώτες, ενώ οι δήμαρχοί μας παρακαλούν τον ΤΑΡ για λίγο αέριο.
- Το ίδιο έργο επαναλήφθηκε στις ΑΠΕ. Η ΔΕΗ θα μπορούσε να είναι ΒΙΩΣΙΜΟΣ πρωταγωνιστής, σήμερα όμως είναι (σχεδόν) ΧΡΕΩΚΟΠΗΜΕΝΟΣ κομπάρσος
- Μετά το Κιότο η Ευρώπη έβαλε πλάνο μείωσης CO₂. Εμείς όμως «κερδίσαμε» το 2002 να αυξήσουμε 25 % τις εκπομπές CO₂ και σήμερα δεν έχουμε να τις πληρώσουμε !
- Όταν μπορούσαμε να πουλήσουμε λιγνιτικές μονάδες σε καλή τιμή, σνομπάραμε. Τώρα παρακαλούμε όσο-όσο, αλλά δεν αγοράζει κανείς γιατί είναι ζημιογόνες.
- Η νέα μονάδα Πτολεμαΐδα 5 ήταν η «μεγάλη ιδέα» της περιοχής. Σήμερα καταλάβαμε ότι κι αυτή «δεν βγαίνει» λόγω υψηλών τιμών CO₂. Χάσαμε δηλ. 1.5 δις ποντάροντας «στα ζάρια» ότι θα γλυτώσουμε από το CO₂ (πώς άραγε;), ενώ με τα ίδια λεφτά μπορούσαμε να κάνουμε τριπλάσιες και ΒΙΩΣΙΜΕΣ θέσεις εργασίας.
- Μετά το 2007-8 είχαμε την ευκαιρία για εργοστάσιο κατασκευής ανεμογεννητριών (ΔΕΗ + ξένος οίκος), αλλά εμείς ονειρευόμασταν .. πίστες Φόρμουλα 1.
- Ο Τοπικός Πόρος συχνά διασπαθίστηκε, ενώ θα έπρεπε να διοχετευτεί έγκαιρα στη μεταλιγνιτική. Μια άλλη ευκαιρία χρηματοδότησης ήταν τα «δικαιώματα εξόρυξης», τα οποία ουδέποτε ζητήσαμε από τη ΔΕΗ με συνέπεια να εκμεταλλεύεται το λιγνίτη «duty free». Τώρα «το ταμείον είναι μείον» και η επωδός γνωστή: Στερνή μου γνώση..
- Το Master plan το ζητούσε ο Οικολογικός χώρος από το 2005 (ως 20ετές πράσινο σχέδιο), αλλά εις μάτην. Τώρα παρακαλούμε για ένα οποιοδήποτε σχέδιο fast truck.

Βαδίζουμε λοιπόν ξυπόλυτοι στη μεταλιγνιτική εποχή, μιας και πρέπει μέσα στο ανέφικτο διάστημα των τριών ετών να κάνουμε όσα ΜΠΟΡΟΥΣΑΜΕ και ΕΠΡΕΠΕ να πράξουμε μέσα σε 30 χρόνια με

σχέδιο, με πόρους και προπαντός με μεγάλη άνεση χρόνου.

Το οξύμωρο είναι ότι η πλειοψηφία των αρχόντων που οδήγησαν τον τόπο στα βράχια κουνούν το δάχτυλο στις μειοψηφίες που το πρόβλεψαν ! Και -το χειρότερο- συνεχίζουν να καλλιεργούν **αυταπάτες περί διατήρησης των παλιών μονάδων**. Η αλήθεια όμως είναι άλλη: Οι μισές μονάδες ήταν χαμένες από χέρι. Οι ΑΗΣ Αμυνταίου & Καρδιάς εξαντλούν την τελευταία παράταση λειτουργίας το 2020 και 2021 αντίστοιχα. Με καμιά κυβέρνηση δεν θα σώζονταν. Οι λοιπές μονάδες είναι εκτός ορίων με βάση τη νέα αυστηρή περιβαλλοντική νομοθεσία της ΕΕ και χρειάζονται ασύμφορες αναβαθμίσεις για να ζήσουν. Επίσης **έχουν ήδη χαθεί στην πράξη οι μισές περίπου θέσεις εργασίας** λόγω απολιγνιτοποίησης, αφού η ηλεκτροπαραγωγή από κάρβουνο τα τελευταία 10-15 χρόνια είχε πέσει κατά 60% και η εξόρυξη κατά 80%. .

Με αυτά τα δεδομένα ο τόπος καλείται να διαλέξει ανάμεσα σε δύο δύσβατους δρόμους: Ο ένας συντηρεί τη φαντασίωση ότι εμείς αποφασίζουμε για τις αποφάσεις οικονομικής επιβίωσης μιας επιχείρησης, της ΔΕΗ. Οδηγεί στα «χαρακώματα» του τοπικισμού και στα «μολών λαβέ», δηλ. σε λογικές που πλήρωσε επανειλημμένα ο περιοχή (και η χώρα), αρνούμενες την πραγματικότητα. Και η πραγματικότητα είναι ότι η ΔΕΗ βρίσκεται ένα βήμα πριν τη χρεωκοπία λόγω των μεγάλων ζημιών των λιγνιτικών μονάδων (300 εκ. € / έτος). Τα νούμερα που έδωσε η Κυβέρνηση είναι σωστά. *(Προεκλογικά βέβαια η Ν.Δ υπόσχονταν τα αντίθετα, ότι δηλ. θα παρατείνει τη ζωή των παλιών μονάδων ! Δυστυχώς αυτή είναι η Ελλάδα..)* Χρεωκοπία της ΔΕΗ σημαίνει πολλαπλό σοκ, αλλά και υποχρεώσεις ανεξόφλητες στη Δυτ. Μακεδονία με φόντο «κρανίου τύπου». (Το έργο το έχουμε ξαναδεί με την πτώχευση της ΜΑΒΕ το 2000 και τα σπασμένα της που ακόμα πληρώνουμε).

Ο δεύτερος δρόμος επιλέγει να κερδίσει το στοίχημα της μεταλιγνιτικής μετάβασης και είναι επίσης δύσκολος λόγω ανεπαρκούς προετοιμασίας και χρόνου, αλλά έχει φως στο τέλος του τούνελ. **Πρέπει επιτέλους να κοιτάξουμε ΜΠΡΟΣΤΑ.** Με αποτυχημένες συνταγές του παρελθόντος δεν μπορούμε να πάμε στο μέλλον. Η απολιγνιτοποίηση δεν αντιμετωπίζεται με «διασωλήνωση» του ετοιμοθάνατου λιγνίτη. Χρειαζόμαστε καθαρές λύσεις.

Να ρίξουμε το βάρος στο μεταλιγνιτικό σχεδιασμό, ως πρωταγωνιστές και όχι ως θεατές που περιμένουν τους μάγους με τα μεταλιγνιτικά δώρα. Παράλληλα να μειώσουμε κατά το δυνατόν τις άμεσες τοπικές επιπτώσεις. (Ας μη γελιόμαστε. Εδώ που φτάσαμε, δεν υπάρχει λύση χωρίς κοινωνικό κόστος βραχυπρόθεσμα. Το θέμα είναι να έχει βιωσιμότητα μακροπρόθεσμα).

Στο δια ταύτα:

Πολιτική Συμφωνία για το μεταλιγνιτικό σχεδιασμό. Αναγκαία όσο ποτέ. Όχι στην πόλωση. Είναι ολέθρια. Εξυπηρετεί τα περισσότερα κόμματα, αλλά όχι τον τόπο. Στη Γερμανία επέτυχαν ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ για τη μεταλιγνιτική μετάβαση σε χρόνο μηδέν !

Αυτοδιοικητική συμμαχία Περιφέρειας – Ενεργειακών Δήμων

Ξεπερνάμε τα σημεία διαφωνίας (πότε πρέπει να κλείσουν οι μονάδες κλπ) και χτίζουμε τα κοινά μέτωπα που μας ενώνουν. Αυτά αφορούν στη **Μεταλιγνιτική μετάβαση** και είναι χοντρικά τα εξής:

1. **Ευρωπαϊκό Ταμείο Δίκαιας Μετάβασης**
2. Ριζική τροποποίηση του Μηχανισμού Μετάβασης (που αδικεί κατάφωρα την Ελλάδα) και γενναία αύξηση των πόρων
3. Συμμαχίες με λιγνιτικούς δήμους Ευρώπης και πολιτικές ομάδες. Έγινε μια σημαντική δουλειά από την προηγούμενη δημοτική αρχή, την Green Tank και το WWF. Ας τη συνεχίσουμε.
4. **Εθνικό Ταμείο Δίκαιας Μετάβασης**
5. Αύξηση των πόρων από 6% στο 12%. Όχι στη διασπάθισή του (όπως έγινε με τον Πόρο)
6. **Αναπροσανατολισμός ΕΣΠΑ και λοιπών προγραμμάτων** και «εκτροπή» μεγάλου μέρους τους στη Μεταλιγνιτική μετάβαση
7. **Δέσμευση ΟΛΟΥ του Τοπικού πόρου για τη Μεταλιγνιτική**
8. Πολιτική πίεση για διάθεση **εθνικών πόρων**, που μέχρι στιγμής δεν έχουμε δει.
9. **Εθνικό Σχέδιο για Ενέργεια**. Μείωση φυσικού αερίου και αύξηση ΑΠΕ & αποθήκευσης
10. **Εδάφη ΔΕΗ**. Γόρδιος δεσμός που όμως **πρέπει να λυθεί ΑΜΕΣΑ**. Η δωρεάν επιστροφή των εδαφών στους ΟΤΑ κλπ είναι ονειρώξη πλέον. Προτιμότερη **μια συμφωνία ΤΩΡΑ με τη ΔΕΗ**, έστω και αν δεν είναι η τέλεια, ώστε να απελευθερωθούν εδάφη και πόροι για να υποδεχτούν μεγάλες επενδύσεις και **να δημιουργηθεί ΘΕΤΙΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΚΛΙΜΑ**
11. **Βασικός παίκτης στη μεταλιγνιτική να είναι και η ΔΕΗ** (από τη σχεδίαση ως και τη συμμετοχή σε νέες επιχειρήσεις, δικές της ή μικτές). Η εμπειρία της Γερμανίας δείχνει το δρόμο
12. **Διακυβέρνηση**. Μέγιστη αντιπροσωπευτικότητα & διαφάνεια στην *Εθνική Επιτροπή Μετάβασης* και management με ιδιωτικο-οικονομικά κριτήρια.
13. **Κοινές προτάσεις για επενδύσεις**. Ενδεικτικά:
14. Θερμική αποθήκευση ενέργειας για μερική χρήση παλιών μονάδων ΔΕΗ
15. Αντλησιοταμίευση. Βαρυτική αποθήκευση (πilotικά)
16. Βιομηχανία κατασκευής ανεμογεννητριών με μέτοχο τη ΔΕΗ
17. Εξοικονόμηση ενέργειας, υποδομές ηλεκτροκίνησης, δίκτυα (και φυσ. αέριο)

18. Υδρογόνο από ΑΠΕ
19. Βιομηχανικός τουρισμός. Ενεργειακές & αρωματικές καλλιέργειες
20. Κατάρτιση ανθρώπινου δυναμικού σε πράσινους τομείς. Νέες θέσεις ερευνητών στο πεδίο post-mining

Υπάρχει πεδίο δόξης λαμπρό στον τομέα των νέων τεχνολογιών με κατεύθυνση μια «οικονομία χαμηλού άνθρακα» που δίνει πολλές και βιώσιμες θέσεις εργασίας και υπηρετεί συγχρόνως την παγκόσμια προτεραιότητα για την προστασία του κλίματος.

Πρέπει κάποτε να περάσουμε από την πολιτική της στείρας διαμαρτυρίας στην πολιτική της δημιουργίας

**ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ
ΚΟΖΑΝΗΣ**

ΚΙΝΗΣΗ

26-2-2020

**Λ. Τσικριτζής, Πρόεδρος Οικολογικής Κίνησης Κοζάνης,
Καθηγητής Παν/μίου Δυτικής Μακεδονίας**

**Για τη μεταλιγνιτική εποχή
και το Εθνικό Ταμείο Δίκαιας**

Μετάβασης (Οικολογική Κίνηση Κοζάνης)

Κανείς πλέον δεν αμφισβητεί ότι βασική αιτία για το αδιέξοδο που βιώνει η περιοχή μας ήταν ο λιγνιτικός μονόδρομος. Ο οικολογικός χώρος από το 1990 έκρουε τον κώδωνα του κινδύνου προτείνοντας μια σταδιακή βιώσιμη στροφή, αλλά –φευ– οι τοπικοί άρχοντες έκλειναν πεισματικά τα αυτιά τους. Σήμερα όλοι τους μιλούν για τη μεταλιγνιτική περίοδο και ομολογούν ότι ο τόπος μας είναι μετέωρος, χωρίς όμως να αναλαμβάνουν –έστω και αναδρομικά– τις ευθύνες τους.

Ωστόσο η δικαίωση δεν είναι το ζητούμενο, ενώ οι επικρίσεις, παρότι δικαιολογημένες, δεν παράγουν λύσεις. ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΟΙΤΑΞΟΥΜΕ ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ ΜΠΡΟΣΤΑ, αν θέλουμε να επιβιώσουμε στη μετά τη ΔΕΗ εποχή και στον ελάχιστο χρόνο που απομένει. Η λύση είναι μια «οικονομία χαμηλού άνθρακα» που υπηρετεί και την παγκόσμια προτεραιότητα για την προστασία του κλίματος. Ο δρόμος είναι δύσκολος, αλλά συγχρόνως αποτελεί τη μοναδική ΕΥΚΑΙΡΙΑ για να χτίσουμε ένα πράσινο και βιώσιμο μέλλον. Δεν πρόκειται για ουτοπία. Έχουμε διεθνή παραδείγματα από φθίνουσες ανθρακοπαραγωγές περιοχές σαν τη δική μας που υιοθέτησαν ένα άλλο όραμα και πέτυχαν. Στο Ρουρ και τη Λουσατία της Γερμανίας αποφάσισαν και έκλεισαν αρκετά ορυχεία λιθάνθρακα και λιγνίτη, παρότι σε μερικά υπήρχαν αποθέματα για 200 έτη ! Με γενναία υποστήριξη από το κράτος οι φορείς που σχεδίασαν τη μετάβαση (RAG AG και LBMV) έκαναν θαύματα. Μεταμόρφωσαν τα σεληνιακά τοπία σε χώρους επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, αναψυχής, βιομηχανικού τουρισμού κλπ και δημιούργησαν χιλιάδες θέσεις για ανέργους. Παράλληλα υλοποιήθηκε και η συμφωνία με τα συνδικάτα λιθάνθρακα που έλεγε ότι «ούτε ένας από τους 80.000 εργαζόμενους των ορυχείων δεν θα μείνει χωρίς δουλειά ή χωρίς πρόωρη σύνταξη».

Εδώ βέβαια η κατάσταση είναι διαφορετική. Το ελληνικό κράτος δεν έχει καμιά σχέση με την ευρωστία και αποτελεσματικότητα

του γερμανικού κράτους. Η μεταλιγνιτική μετάβαση πρέπει να βασιστεί κατά πρώτο σε ευρωπαϊκά κεφάλαια, και κατά δεύτερο σε κρατικά, αλλά και ιδιωτικά. Αντίστοιχη διάρθρωση πρέπει να έχει και ο φορέας διαχείρισης: Σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (ίσως μια Α.Ε). Ένα σημαντικό μέρος των μετοχών προφανώς θα έχουν και οι ΟΤΑ με τη ΔΕΗ, οι οποίοι όμως θα σέβονται τα ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια λειτουργίας της Α.Ε. Η παρουσία της ΔΕΗ σε όλη τη φάση μετάβασης δεν είναι μόνο υποχρέωση, αλλά και διέξοδος, καθώς μπορεί η ΔΕΗ να αποκτήσει μια ειδίκευση σε τέτοιου είδους μεγάλα έργα (όπως συνέβη με τη γερμανική RAG), να δημιουργήσει θέσεις εργασίας και να κάνει εξαγωγή αυτής της τεχνογνωσίας παίρνοντας έργα “post-mining” σε τρίτες χώρες.

Οι νέες μεγάλες επενδύσεις και επιχειρήσεις χρειάζονται εδάφη και υποδομές για να εγκατασταθούν. Τα απαλλοτριωμένα εδάφη της ΔΕΗ, αφού αποκατασταθούν με βάση πλέον τις χρήσεις γης που θα καθορίσει το μεταλιγνιτικό σχέδιο, θα πρέπει να ενταχτούν διαχειριστικά στο Φορέα (την Α.Ε.) υλοποίησης της μετάβασης. Η «δωρεάν απόδοση όλων των εδαφών» της ΔΕΗ στους ΟΤΑ είναι μάλλον όνειρο του παρελθόντος. Προτιμότερο να διεκδικηθεί κάτι ρεαλιστικό δηλ. ορισμένες εκτάσεις δωρεάν και οι υπόλοιπες με χαμηλό τίμημα. Σε κάθε περίπτωση το ζήτημα της επιστροφής και ιδιοκτησίας των απαλλοτριωμένων εδαφών του ΛΚΔΜ πρέπει να λυθεί ΑΜΕΣΑ. Είναι προτιμότερη μια συμφωνία με τη ΔΕΗ τώρα, έστω κι αν δεν είναι η «τέλεια» για τους ΟΤΑ, ώστε να απελευθερωθούν εδάφη και πόροι για να φιλοξενήσουν μεγάλες επενδύσεις δημιουργώντας ΘΕΤΙΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΚΛΙΜΑ, παρά η χρονοβόρα αναμονή για «δωρεάν επιστροφή των εδαφών», που μπορεί να σωρεύσει πληθώρα χαμένων ευκαιριών στο ... χρονοντούλαπο.

Στο ίδιο λάθος θα οδηγηθούμε αν περιμένουμε να κλείσει και το τελευταίο ορυχείο για να αρχίσει η μετάβαση. Πρέπει να υπάρξουν παράλληλοι δρόμοι: Ηλεκτροπαραγωγή (φθίνουσα) και συγχρόνως Μετάβαση (με εντατικούς ρυθμούς).

Προτεραιότητα που δεν σηκώνει άλλη αναβολή είναι και η θεσμική

αναμόρφωση του Τοπικού Πόρου, ώστε α) το κύριο μέρος του να στηρίξει τη μεταλιγνιτική μετάβαση και β) να χρησιμοποιηθεί από τους Δήμους ως αρχικό κεφάλαιο στην πολυμετοχική Α.Ε. που θα διαχειριστεί όλη τη μετάβαση.

Σχετικά με το Εθνικό Ταμείο Δίκαιας Μετάβασης (ΕΤΔΜ) δύο είναι τα κρίσιμα σημεία:

- Το ποσόν. Τα 20 εκ./έτος που θα δίνει το ΕΤΔΜ είναι λίγα. Η Κυβέρνηση από τον ίδιο πόρο δίνει οχταπλάσια ποσά στους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας και στις ενεργοβόρες βιομηχανίες ! Οι λιγνιτικές περιοχές που είναι με την πλάτη στον τοίχο παίρνουν μόνο το 6% (εφόσον βέβαια εκδοθεί η σχετική ΚΥΑ). Υπάρχουν περιθώρια – και πρέπει να πιέσουμε – ώστε το νούμερο αυτό να ανεβεί στο 12%.

- Το είδος των χρηματοδοτούμενων έργων. Εδώ πρέπει να παίξουμε τίμια. Δεν μπορεί η μετάβαση να είναι «γιαλατζή» δηλ. εμμονή στο λεγόμενο «καθαρό» λιγνίτη, πασπαλισμένο με.. ολίγον ΑΠΕ. Δεν είναι δυνατόν ώριμα προγράμματα όπως το «Εξοικονομώ» να ξεμένουν από χρηματοδότηση, ενώ την ίδια ώρα να διατίθενται 10 εκ €. σε αμφιλεγόμενες έρευνες υπόγειας αποθήκευσης του CO₂. Με αποτυχημένες συνταγές του παρελθόντος δεν μπορεί να πάμε στο μέλλον.

Είναι φυσικό να υπάρχουν διαφωνίες για το μίγμα και το είδος επενδύσεων που πρέπει να χρηματοδοτηθούν. Όμως σήμερα υπάρχει μια βάση και με αυτή μπορούμε να ξεκινήσουμε: είναι οι 6 άξονες που καθορίζονται στο κείμενο διαβούλευσης του Υπουργείου για το ΕΤΔΜ. Οι άξονες είναι συνοπτικά οι εξής:

1. Ανάπτυξη καθαρών μορφών ενέργειας
2. Εξοικονόμησή ενέργειας
3. Ενεργειακές & αρωματικές καλλιέργειες, τηλεθέρμανση με βιομάζα κλπ
4. Βιομηχανική κληρονομιά

5. Κίνητρα στήριξης – κατάρτισης των εργαζομένων σε «πράσινους» τομείς

6. Προγράμματα επιχειρηματικότητας & καινοτομίας στα παραπάνω πεδία

Είναι σαφές ότι οι άξονες αυτοί έχουν έναν κοινό παρονομαστή: Δομική στροφή της οικονομίας σε πράσινη κατεύθυνση (και συνεπώς «ΟΧΙ ΑΛΛΟ ΚΑΡΒΟΥΝΟ»).

Οι ενεργειακοί Δήμοι και η Περιφέρεια οφείλουν να προσαρμόσουν τις δομές τους στις νέες συνθήκες και κυρίως να αλλάξουν προσανατολισμό και νοοτροπία, όπως προσπαθεί η Κοζάνη. Δεν μπορεί η μετάβαση να έχει το χρώμα του κάρβουνου. Η εποχή των παρατάσεων και της «ντρίμπλας» πέρασε ανεπιστρεπτί. Ένα πρώτο δείγμα νέας γραφής καλούνται να δώσουν οι τοπικοί άρχοντες με τη διαχείριση του ΕΤΔΜ. Οι 6 άξονες του ΕΤΔΜ δεν πρέπει να αλλάζουν κάθε τόσο με βάση πολιτικάντικα και ψηφοθηρικά κριτήρια. Έχουμε πικρή εμπειρία από τον εκτροχιασμό του Τοπικού Πόρου. Να μη δούμε ξανά το ίδιο έργο. Χρειαζόμαστε σταθερό & βιώσιμο αναπτυξιακό όραμα. Το ΕΤΔΜ έγινε για τις επόμενες γενιές κι όχι για τις επόμενες εκλογές.

Ένα άλλο καθήκον των ενεργειακών Δήμων είναι να χτίσουν συνεργασίες με ευρωπαϊκούς «ομοιοπαθείς» Δήμους και Περιφέρειες. Ο Δήμος Κοζάνης έχει να επιδείξει έργο στον τομέα αυτό, αλλά πρέπει να ανεβάσει στροφές. Απαιτείται πολύ μεγαλύτερη πίεση στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία σπεύδει βραδέως στις ανθρακοπαραγωγές περιοχές ή απλά παραπέμπει στα εθνικά ΕΣΠΑ Ζητούμε ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ Ευρώπη για τη μεταλιγνιτική περίοδο.

Επιπλέον οι δήμοι μας οφείλουν να διεκδικήσουν κι άλλους πόρους που μας στερούν χρόνια (όπως τα «μεταλλευτικά δικαιώματα»). Επίσης να αξιοποιήσουν καλύτερα το παρόν ΕΣΠΑ και κυρίως το επόμενο ΕΣΠΑ που πρέπει να προσαρμοστεί στη νέα πραγματικότητα, με τη μεταλιγνιτική μετάβαση να έχει τη μερίδα του λέοντος.

ΕΠΙΜΥΘΙΟ. Οι λιγνιτικές περιοχές είναι με την πλάτη στον

τοίχο. Μπορούμε όμως, ακόμη και τώρα, να δούμε την κατάρρευση του λιγνιτικού μοντέλου ηλεκτρο-παραγωγής ως ΕΥΚΑΙΡΙΑ για να χτίσουμε ένα πράσινο μέλλον. Από μας εξαρτάται

Τα επικοινωνιακά παιχνίδια της κυβέρνησης και η σκληρή πραγματικότητα (της Χρύσας Λιάγγου)

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 2/4/2017

Και οι υδροηλεκτρικές μονάδες της ΔΕΗ προς πώληση από το ερχόμενο φθινόπωρο

Πώς «βυθίζεται» η ΔΕΗ στο όνομα του πολιτικού κόστους

Τα επικοινωνιακά παιχνίδια της κυβέρνησης και η σκληρή πραγματικότητα του market test

Τα λάθη στρατηγικής και γιατί η ενεργειακή πολιτική που ακολουθείται οδηγεί σε αδιέξοδο.

Ανέφικτη εκτιμάται η συμφωνία της κυβέρνησης με τους θεσμούς για πώληση των λιγνιτικών μονάδων της ΔΕΗ. Στο πλαίσιο της πολιτικής διαχείρισης και του κατευνασμού των εσωκομματικών αντιδράσεων η κυβέρνηση διατυμπανίζει ότι πέτυχε να μείνει εκτός συμφωνίας η δέσμευση για πώληση υδροηλεκτρικών μονάδων. Αυτό που επιμελώς αποκρύπτει είναι ότι η συμφωνία είναι βραχυπρόθεσμης διάρκειας και ότι το φθινόπωρο το θέμα της πώλησης υδροηλεκτρικών θα επανέλθει, αφού από τώρα οι πάντες, ακόμα και η ίδια η ΔΕΗ, προεξοφλούν ότι δεν πρόκειται να υπάρξει επενδυτικό ενδιαφέρον για λιγνιτικές μονάδες.

Ανεφάρμοστα μέτρα που οδηγούν σε περαιτέρω απαξίωση τη ΔΕΗ και θέτουν εν αμφιβόλω την επάρκεια της χώρας σε ηλεκτρισμό, διαπραγματεύθηκε η κυβέρνηση με τους θεσμούς προκειμένου να αγοράσει χρόνο για να διαχειριστεί πολιτικά το καυτό θέμα της πώλησης παραγωγικού δυναμικού της Επιχείρησης. Αυτό που στο πλαίσιο της πολιτικής διαχείρισης και του κατευνασμού των εσωκομματικών αντιδράσεων προτάσσει η κυβέρνηση, είναι ότι πέτυχε να μείνει εκτός συμφωνίας δέσμευση για πώληση υδροηλεκτρικών μονάδων.

Πράγματι, οι θεσμοί έχουν αποδεχθεί την πώληση μόνο λιγνιτικών μονάδων, έχουν θέσει όμως ως απαραίτητο όρο τη μείωση του παραγωγικού δυναμικού της ΔΕΗ κατά 40%. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, η ΔΕΗ καλείται μέσω της συμφωνίας να πραγματοποιήσει τον Σεπτέμβριο του 2017 market test και ανάλογα με τα αποτελέσματα να προχωρήσει στα επόμενα βήματα, να βγάλει προς πώληση δηλαδή μονάδες που θα προσελκύσουν επενδυτές. Αυτό που επιμελώς αποκρύπτει η κυβέρνηση είναι ότι η συμφωνία που πέτυχε με τους θεσμούς είναι βραχυπρόθεσμης διάρκειας και ότι το δίμηνο Σεπτεμβρίου-Οκτωβρίου που θα ολοκληρωθεί το market test, το θέμα της πώλησης υδροηλεκτρικών θα επανέλθει, αφού από τώρα οι πάντες, ακόμα και η ίδια η ΔΕΗ, προεξοφλούν ότι δεν πρόκειται να υπάρξει επενδυτικό ενδιαφέρον για λιγνιτικές μονάδες.

Η βασική παράμετρος που καθιστά μη ελκυστικές τις λιγνιτικές μονάδες της ΔΕΗ ακόμη και στην περίπτωση που έβγαζε προς πώληση τα «φιλέτα» και όχι τα «σαπάκια», συνδέεται με τη μη ανταγωνιστικότητα του λιγνίτη ως καυσίμου για ηλεκτροπαραγωγή. Τα μέτρα για την κλιματική αλλαγή που εφαρμόζει σταδιακά η Ε.Ε., επιβαρύνουν το κόστος παραγωγής του λιγνίτη, με αποτέλεσμα όλες οι μεγάλες εταιρείες ηλεκτροπαραγωγής της Ευρώπης να περιορίζουν τα χαρτοφυλάκιά τους στα στερεά καύσιμα, υποκαθιστώντας τα από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) και φυσικό αέριο. Το λιγνιτικό χαρτοφυλάκιο της ΔΕΗ έχει πρόσθετους λόγους για να αποτρέψει το ενδιαφέρον των επενδυτών, καθώς οι 10 από τις 14 ενεργές μονάδες της είναι

παλαιές, κακοσυντηρημένες και κυρίως τους απομένει ελάχιστος χρόνος ζωής. Το 2020 έχει προγραμματιστεί η απόσυρση των 4 από τις 5 μονάδες του Αγ. Δημητρίου συνολικής ισχύος 1.220 MW, των 4 μονάδων του ΑΗΣ Καρδιάς, συνολικής ισχύος 1.212 MW, των 2 μονάδων του ΑΗΣ Αμυνταίου συνολικής ισχύος 546 MW και των 4 μονάδων του ΑΗΣ Καρδιάς συνολικής ισχύος 550 MW. Το 2025 σε απόσυρση θα βγουν και οι δύο μονάδες της Μεγαλόπολης συνολικής ισχύος 511 MW. Ποιος επενδυτής θα αγοράσει μονάδες με διάρκεια ζωής 2 ετών, αφού οι διαγωνισμοί θα ολοκληρωθούν το 2018; Ακόμη και στην περίπτωση που προς πώληση τεθεί ένα μείγμα «καλών» και «κακών» μονάδων, ποιος θα αγοράσει για να παράγει τη μεγαβατώρα με μέσο κόστος 55-60 ευρώ (με χαμηλές τιμές CO₂), όταν μπορεί να την αγοράσει μέσω των ΝΟΜΕ (δημοπρασίες ενέργειας) στην τιμή των 37 ευρώ;

Η απάντηση είναι προφανής. Η κυβέρνηση, ωστόσο, επέλεξε στο όνομα του πολιτικού κόστους να παρατείνει τα αδιέξοδα και την απαξίωση της ΔΕΗ, πολλαπλασιάζοντας τις επισφάλειες του ηλεκτρικού συστήματος της χώρας, που εδώ και δεκαετίες βαδίζει χωρίς κανένα στρατηγικό σχεδιασμό. Η λιγνιτική παραγωγή της χώρας, είτε ανήκει στη ΔΕΗ είτε σε τρίτους, μετά το 2020 θα περιοριστεί στη μονάδα 5 του Αγ. Δημητρίου (345 MW), τη Μελίτη 1 (330 MW), τη νέα μονάδα 5 της Πτολεμαΐδας (600 MW) που βρίσκεται υπό κατασκευή, ενώ μέχρι το 2025 θα λειτουργεί και ο ΑΗΣ Μεγαλόπολης (511 MW). Δηλαδή, μετά το 2020 θα βρίσκονται εν λειτουργία 1.786 MW και μετά το 2025, μόλις 1.275 MW.

Αυτό σημαίνει ότι η συμμετοχή του λιγνίτη στην ηλεκτροπαραγωγή θα περιοριστεί κάτω από το 20%, ποσοστό ιδιαίτερα επισφαλές για την ομαλή τροφοδοσία της χώρας σε εποχές υψηλής διακύμανσης των τιμών των εισαγόμενων καυσίμων. Για να γίνει αντιληπτή η αξία του λιγνίτη και των εγχώριων καυσίμων, θα πρέπει να σημειωθεί ότι στην πρόσφατη ενεργειακή κρίση (δύμηνο Δεκεμβρίου-Ιανουαρίου), εάν δεν υπήρχαν οι λιγνίτες και τα νερά δεν θα είχαμε ρεύμα, ενώ το 2015 με τα capital controls η ενεργειακή κρίση που θα προέκυπτε, θα οδηγούσε αναπόφευκτα τη χώρα σε χρεοκοπία.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο βάζει τέλος στα λιγνιτικά όνειρα της ΔΕΗ (του Λάζαρου Τσικριτζή)

Μπήκαμε στην Αποκριά και οι λάτρεις του λιγνίτη ντύθηκαν προκλητικά την Τσικνοπέμπτη: Από ηττημένοι στο Ευρωκοινοβούλιο μεταμφιέστηκαν σε νικητές και πανηγυρίζουν :

ΔΕΗ, συνδικαλιστές, κόμματα, κυβερνητικά στελέχη, πολιτικοί και τοπικοί άρχοντες (με ελάχιστες εξαιρέσεις) υποδύονται τον σωτήρα της ΔΕΗ και του λιγνίτη. Η πραγματικότητα είναι εντελώς αντίθετη:

1) Η ΔΕΗ ΔΕΝ ΕΞΑΙΡΕΙΤΑΙ στον τομέα δικαιωμάτων εκπομπής CO₂, όπως θα ήθελε και όπως διατείνονται από χτες οι συνήγοροί της. Ισχύει δηλαδή ΔΙΚΑΙΩΣ και για τη ΔΕΗ ότι «ο ρυπαίνων πληρώνει». Άμεση συνέπεια είναι ότι η νέα λιγνιτική μονάδα ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ. Με άλλα λόγια ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ και ΔΕΗ «έπαιξαν στα ζάρια» 1.5 δις (κόστος νέας μονάδας) ποντάροντας όλα τα λεφτά σε μια ευνοϊκή εξαίρεση που τελικά ΔΕΝ ΤΗΝ ΠΗΡΑΝ. Κι αντί να .. κρυφτούν, κοκορεύονται κιόλας ..

2) Παίρνουμε μεν ευρωπαϊκά λεφτά από το νεοσύστατο ΤΑΜΕΙΟ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΥ, αλλά για να στρέψουμε το ενεργειακό μας μοντέλο σε πράσινη κατεύθυνση (ΑΠΕ κλπ) και ΟΧΙ για να αναβαθμίσουμε υφιστάμενες μονάδες της ΔΕΗ όπως πονηρά αφήνουν να εννοηθεί οι λιγνιτάδες. Η σχετική απόφαση του Ευρωκοινοβουλίου είναι σαφής: Μονάδες άνθρακα ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΘΟΥΝ από το Ταμείο, εκτός εάν εκπέμπουν λίγο CO₂, δηλ. κάτω από 450 g CO₂/kwh. Οι παλιές μονάδες της ΔΕΗ εκπέμπουν 1400 και η νέα μονάδα 950 g CO₂/kwh, άρα ΔΕΝ ΠΑΙΡΝΟΥΝ ΦΡΑΓΚΟ!

3) Το επίσης νεοσύστατο ευρωπαϊκό ΤΑΜΕΙΟ ΔΙΚΑΙΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

(JTF) αφορά μεταξύ των άλλων και τη χρηματοδότηση της μεταλιγνιτικής περιόδου στη Δυτ. Μακ, αλλά σε ΠΡΑΣΙΝΗ προοπτική και ΟΧΙ ΣΤΟ ΜΟΝΟΔΡΟΜΟ ΤΟΥ ΛΙΓΝΙΤΗ. Είναι μια μεγάλη επιτυχία της τάξης των 100 εκ. € / έτος, που οφείλεται ΚΥΡΙΩΣ στο Δήμο Κοζάνης και το WWF, οι οποίοι την έχτισαν βήμα – βήμα αθόρυβα εδώ και δυο περίπου χρόνια, συμπαρασύροντας και άλλους δήμους – περιφέρειες ανθρακοφόρων περιοχών σε ΕΛΛΑΔΑ και ΕΥΡΩΠΗ (Σε αυτό τον τόπο άλλοι δουλεύουν και άλλοι παίρνουν τα μπράβο). Κυβέρνηση και κόμματα υποστήριξαν μεν τώρα το JTF στο Ευρωκοινοβούλιό, αλλά πριν ένα χρόνο όταν το θέμα ήρθε στην ελληνική Βουλή και συζητούνταν η ίδρυση ανάλογου Ταμείου ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, όλα σχεδόν τα κόμματα (με εξαίρεση λίγους βουλευτές) καταψήφισαν τη σχετική τροπολογία. Ο λόγος ήταν ότι στο Ταμείο αυτό θα έπρεπε να συμβάλει και η ΔΕΗ, η οποία θα πλήρωνε – ΩΣ ΩΦΕΙΛΕ – για το εκπεμπόμενο CO2. Ποιος τα βάζει με τη ΔΕΗ και το λιγνίτη...

Άιντε, καλή αποκριά !

Περισσότερα στην πολύ τεκμηριωμένη ανακοίνωση του WWF Ελλάς <http://www.wwf.gr/news/1916-to>

Λ. Τσικριτζής

Μαύρο μνημόνιο στηρίζει ο Πάνος Σκουρλέτης

Τετάρτη, 14 Σεπτεμβρίου 2016

Μνημόνιο καταδίκης της χώρας σε βρόμικο ενεργειακό μέλλον υπογράφει η ΔΕΗ με κυβερνητικές πλάτες.

WWF Ελλάς και Greenpeace καταδικάζουν απερίφραστα την υπογραφή του μνημονίου συνεργασίας μεταξύ της ΔΕΗ και της κινεζικής εταιρείας CMEC (China Machinery Engineering Corporation) που σκοπό έχει την κατασκευή άλλης μίας λιγνιτικής μονάδας στον ΑΗΣ Μελίτη (Φλώρινα) και πραγματοποιείται σήμερα παρουσία του υπουργού περιβάλλοντος και ενέργειας Πάνου Σκουρλέτη. Τόσο η ΔΕΗ, όσο και η ελληνική κυβέρνηση, γνωρίζουν πως κάθε επένδυση σε νέες λιγνιτικές μονάδες δεν είναι μόνο περιβαλλοντικά, αλλά και οικονομικά καταστροφική. Επιμένουν όμως στην προώθηση της πλέον ρυπογόνου και ξεπερασμένης τεχνολογίας ηλεκτροπαραγωγής, που θα αφήσει πίσω της κοινωνικά και περιβαλλοντικά κουφάρια. Την ίδια στιγμή, τα συρτάρια τους είναι γεμάτα με αρνητικές απαντήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε αιτήματα για δωρεάν εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου[1],[2]. Επίσης, δεν έχουν καμία απολύτως απόδειξη ότι η Ελλάδα «χρειάζεται» νέες λιγνιτικές μονάδες.

Δεν είναι τυχαίο πως η μόνη ενδιαφερόμενη για να στηρίξει τα απολιθωμένα σχέδια της ΔΕΗ και της ελληνικής κυβέρνησης είναι μια κινέζικη εταιρεία με εμπλοκή σε αντίστοιχα έργα σε χώρες των Βαλκανίων και την Τουρκία. Από τότε έγινε, άραγε, στόχος η «βαλκανοποίηση» του ελληνικού ηλεκτροπαραγωγικού μοντέλου; Τα σχέδια για διαιώνιση του λιγνίτη στερούνται λογικής και οποιασδήποτε αίσθησης ευθύνης τόσο για το μέλλον της Δ. Μακεδονίας όσο και για τη βιωσιμότητα του ενεργειακού μοντέλου της χώρας.

“Σήμερα βρίσκεται σε εξέλιξη μία παγκόσμια επανάσταση στις επενδύσεις σε καθαρή ενέργεια. Είναι ζωτικής σημασίας για το μέλλον της χώρας η ΔΕΗ να πρωταγωνιστήσει στη μετάβαση της Ελλάδας σε μία καθαρή και ανταγωνιστική οικονομία μηδενικών εκπομπών, επενδύοντας στον πραγματικό πλούτο της χώρας, τον ήλιο, τον άνεμο και τις άλλες καθαρές και πιο φθηνές πηγές ενέργειας”, τόνισε ο Δημήτρης Ιμπραήμ, υπεύθυνος εκστρατειών στο ελληνικό γραφείο της Greenpeace.

«Σαν να μη φτάνει η αναμφισβήτητα καταστροφική για την

οικονομία, το περιβάλλον και τη δημόσια υγεία νέα μονάδα V στην Πτολεμαΐδα, η κυβέρνηση επιμένει να μαυρίζει το ενεργειακό μέλλον της χώρας και των παιδιών μας σχεδιάζοντας και δεύτερη λιγνιτική μονάδα στη Μελίτη. Η διέξοδος από την κρίση απαιτεί στροφή από τον ενεργειακό μεσαίωνα στον οποίο επιχειρούν να μας καταδικάσουν ΔΕΗ και κυβέρνηση. Ο λιγνίτης είναι το παρελθόν, όχι το μέλλον. Ως πότε η ελληνική κυβέρνηση θα τρέχει προς τα πίσω;», δήλωσε από την πλευρά της η Θεοδότα Νάντσου, επικεφαλής τομέα πολιτικής του WWF Ελλάς.

Το WWF Ελλάς και η Greenpeace ζητούν από την ελληνική κυβέρνηση να σταματήσει να εμπαιζει τους Έλληνες πολίτες, και δη τους κατοίκους της Δ. Μακεδονίας, να προστατέψει την χώρα από την κλιματική απειλή και να εφαρμόσει στην πράξη τη δέσμευσή της για απεξάρτηση από τον λιγνίτη μέσα από μία ομαλή μετάβαση στη μεταλιγνιτική περίοδο.

Σημειώσεις προς συντάκτες:

Δείτε: [«Έκθεση για την Οικονομική Βιωσιμότητα των νέων λιγνιτικών Μονάδων Πτολεμαΐδα V και Μελίτη II»](#).

Δείτε: [«Καθαρές εναλλακτικές στην Πτολεμαΐδα V»](#).

Δείτε: [«Οδικός Χάρτης Μετάβασης στη Μεταλιγνιτική Περίοδο για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας»](#)

[1] «Πόρτα» από την Ε.Ε. στο ελληνικό αίτημα για δωρεάν ρύπους στον ηλεκτρισμό – Ποιοί είναι οι λόγοι. (2015, Δεκέμβριος). Ανακτήθηκε από: <http://www.kozan.gr/post/235124>

[2] Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. (2016, Ιούλιος). Απάντηση του κ. Arias Cañete εξ ονόματος της Επιτροπής. Ανακτήθηκε από: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getAllAnswers.do?reference=E-2016->

COP21 στο Παρίσι: Εκτός κλίματος ο Αλέξης Τσίπρας (Ν. Μάντζαρης, Λ. Τσικριτζής)

***Ν. Μάντζαρης, WWF Ελλάς
Κοζάνης***

Λ. Τσικριτζής, Οικολογική Κίνηση

150 ηγέτες χωρών συμμετείχαν στην εναρκτήρια εκδήλωση της ιστορικής **21ης Παγκόσμιας Συνδιάσκεψης για το Κλίμα** στο Παρίσι τη Δευτέρα 30 Νοεμβρίου 2015, μια ισχυρή ένδειξη ότι η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής βρίσκεται πλέον στην **κορυφή της πολιτικής ατζέντας παγκοσμίως.**

Οι ηγέτες τόνισαν την ανάγκη να προκύψει ένα σαφές σχέδιο που θα κλείσει το χάσμα το οποίο υπάρχει αυτή τη στιγμή ανάμεσα στις δεσμεύσεις των κρατών και τις εκτιμήσεις των επιστημόνων για την αναγκαία μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, ώστε να περιοριστεί η άνοδος της θερμοκρασίας του πλανήτη κάτω από τους 2 οC ως το τέλος του αιώνα. Ιδιαίτερη έμφαση έδωσαν στη **συγκέντρωση επαρκών οικονομικών πόρων για την προστασία και την ενίσχυση των πιο ευάλωτων χωρών** στο πλαίσιο της κλιματικής δικαιοσύνης.

Στα θετικά της πρώτης ημέρας της Διάσκεψης πρέπει να

καταγραφεί και η πρωτοβουλία «Αποστολή Καινοτομίας» 20 χωρών που είναι υπόλογες για το 75% των παγκόσμιων εκπομπών CO₂ από την παραγωγή ενέργειας. Το σχέδιο το οποίο κατέθεσαν οι χώρες αυτές προβλέπει τον διπλασιασμό των επενδύσεων τους σε έρευνα για την καθαρή ενέργεια για τα επόμενα 5 χρόνια.

Φανερά εκτός κλίματος, ο Έλληνας πρωθυπουργός Αλέξης Τσίπρας ήταν ίσως ο μόνος αρχηγός κράτους που δεν μίλησε καθόλου για τη σημασία του ενεργειακού τομέα στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Αντιθέτως, έδωσε ιδιαίτερη σημασία στη ναυτιλία, ζητώντας να αποτελεί ο Διεθνής Ναυτιλιακός Οργανισμός (IMO) την αρχή που θα ασχολείται με το θέμα των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από τα πλοία, ένας τομέας για τον οποίο η Ευρωπαϊκή Ένωση [σχεδιάζει φιλόδοξες πολιτικές](#). Αξίζει να σημειωθεί ότι ο τομέας της ναυτιλίας **εξαιρέθηκε από το πρωτόκολλο του Κιότο το 1997 και ανατέθηκε στον IMO να καταρτίσει σχέδιο μείωσης των εκπομπών του τομέα, πράγμα το οποίο όμως δεν έχει συμβεί ως τώρα.**

Ακόμα μεγαλύτερη αίσθηση προκάλεσε η δήλωσή του ότι «στην Ελλάδα, παρά την οικονομική και κοινωνική κρίση, το περιβαλλοντικό ζήτημα βρίσκονται ψηλά στην κυβερνητική μας ατζέντα», **η οποία δεν έχει καμία σχέση με την πραγματικότητα, καθώς μέσα στο 2015 η ελληνική κυβέρνηση:**

- Προχώρησε με ενθουσιασμό την αδειοδοτική διαδικασία της νέας λιγνιτικής μονάδας της ΔΕΗ «Πτολεμαΐδα V» την οποία μάλιστα ανακοίνωσε προεκλογικά στην Κοζάνη ο ίδιος ο πρωθυπουργός. Η νέα μονάδα θα στοιχίσει στην Ελλάδα τουλάχιστον 1,4 δισεκατομμύρια ευρώ ενώ θα επιβαρύνει την ατμόσφαιρα με περίπου 4,6 εκατομμύρια τόνους CO₂ κάθε χρόνο.

- Επιδίωξε την επαναλειτουργία της πιο βρώμικης και πιο παλιάς λιγνιτικής μονάδας της ΔΕΗ, «Πτολεμαΐδα III» η οποία εκπέμπει συστηματικά την τελευταία πενταετία 2 φορές περισσότερα σωματίδια από το αντίστοιχο όριο της ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

- Ζήτησε επισήμως από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τη χορήγηση **δωρεάν δικαιωμάτων εκπομπών CO₂, τα οποία η χώρα δεν δικαιούται. θέλει, έτσι, να συντηρήσει τεχνητά διασωληνωμένο στη ζωή το λιγνιτικό μοντέλο ηλεκτροπαραγωγής, υπεύθυνο για το**

35% των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου της χώρας, **στερώντας ταυτόχρονα δημόσια έσοδα** απαραίτητα για τη στροφή της χώρας σε μια οικονομία χαμηλού άνθρακα. (σσ. Ως γνωστό ένα μεγάλο μέρος από τα έσοδα των δικαιωμάτων πάει στο κράτος)

Ο κ. Τσίπρας επιχείρησε να συγκαλύψει την εμμονή της κυβέρνησής του στο βρώμικο δρόμο του λιγνίτη και του πετρελαίου **με ιδεολογικούς αντιπερισπασμούς και «αριστερές» κορώνες**. Επιστράτευσε λοιπόν το χιλιοφορεμένο σύνθημα ότι για την υποβάθμιση περιβάλλοντος φταίει ο καπιταλισμός, «λησμονώντας» ότι η ερμηνεία αυτή είναι μονοδιάστατη. Πράγματι η κεφαλαιοκρατική συσσώρευση δεν έχει μόνο ιδιωτική βάση. Μπορεί να είναι και κρατική. Του λόγου το αληθές επιβεβαιώνουν η Κίνα και η πρώην ΕΣΣΔ. Εκεί το μίγμα πολιτικής περιλάμβανε πέραν των κρατικού μονοπωλίου, τη δικτατορία του κόμματος και την απουσία δημοκρατικού ελέγχου, οπότε αποδείχθηκε πιο τοξικό για το περιβάλλον. Αποδείξεις περίτρανες η εξαφάνιση της τεράστιας λίμνης Αράλης, η εγκληματική αρχικά συγκάλυψη του Τσερνομπίλ, το «παγκόσμιο ρεκόρ» ρύπανσης του Πεκίνου κλπ.

Αλλά δεν είναι ανάγκη να πάμε τόσο μακριά για να διαπιστώσουμε την αριστεροσύνη της ναφθαλίνης και τη διγλωσσία του ΣΥΡΙΖΑ (και) στον κλιματικό / ενεργειακό τομέα. Επιστρέφοντας στα καθ' ημάς ρωτάμε:

Πόσο αριστερό είναι να μην απαιτείς δικαιώματα CO2 από τη ΔΕΗ, επιχειρώντας να χαρίσεις στους κατά 50 % ιδιώτες μετόχους της εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ / έτος; Πόσο αριστερό είναι μην αλλάζεις το καθεστώς προνομίων και κρυφών επιδοτήσεων της ΔΕΗ, η οποία πληρώνει ελάχιστα μεταλλευτικά δικαιώματα («τέλος λιγνίτη»), προς θλίψη των άδειων κρατικών ταμείων και τέρψη και πάλι των ιδιωτών αφεντικών; Πόσο αριστερό είναι να στερείς ένα μέρος αυτών των πράσινων πόρων από τις χειμαζόμενες πλέον λιγνιτικές περιοχές (τις οποίες προεκλογικά κορόιδεψες με τη λαϊκίστικη και ανέφικτη υπόσχεση για προνομιακό τιμολόγιο φτηνού ρεύματος); Πόσο αριστερό είναι, εν κατακλείδι, να καταγγέλλεις τους καπιταλιστές, αλλά να εφαρμόζεις καπιταλιστικές πρακτικές τύπου μπανανιάς;

Ευτυχώς όμως αυτή η συνθηματολογία των κυβερνώντων (και όχι μόνο) πείθει όλο και πιο λίγους. Όπως έδειξαν πρόσφατα οι χιλιάδες κινητοποιήσεις σε όλο τον κόσμο ενάντια στην κλιματική αλλαγή και υπέρ της στροφής σε καθαρές μορφές ενέργειας, **οι πολίτες είναι έτοιμοι να προχωρήσουν στην απεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα**. Ευτυχώς πολλοί σημαντικοί ηγέτες παγκοσμίως δείχνουν να συμμερίζονται αυτήν την ανάγκη. Δυστυχώς σε αυτούς δεν συμπεριλαμβάνεται ο Έλληνας πρωθυπουργός.

Ο λιγνίτης, οι «πράκτορες» και η δημοκρατία (του Λάζαρου Τσικριτζή)

Το 1992 η Οικολογική Κίνηση Κοζάνης έθεσε ως βασικό αίτημα την παροχή φυσικού αερίου στην περιοχή, το οποίο θα χρησιμοποιούνταν σε μονάδες της ΔΕΗ σε συνδυασμό με το λιγνίτη ανεβάζοντας την απόδοση τους κατά 15 ποσοστιαίες μονάδες, θα διέσωζε την προβληματική ΑΕΒΑΛ, θα βοηθούσε βιοτεχνίες, οικισμούς κλπ κλπ. Αντιμετωπιστήκαμε από το λιγνιτικό λόμπυ και κυρίως τους συνδικαλιστές, ως πράκτορες του .. Κοπελούζου, των Ρώσων κ.α, γιατί τολμήσαμε να πούμε ότι υπάρχουν κι άλλες λύσεις πέραν του λιγνίτη. Σήμερα όλοι στη Δυτική Μακεδονία ζητούν συνδέσεις με τον αγωγό TAP. Ανακάλυψαν τα οφέλη του φυσικού αερίου, αλλά με καθυστέρηση 25 ετών !

Το 2000 το οικολογικό κίνημα έθετε επί τάπητος το θέμα των μεταλλευτικών δικαιωμάτων που δεν πλήρωνε η ΔΕΗ, η οποία εκμεταλλεύονταν εντελώς δωρεάν έναν μη ανανεώσιμο φυσικό πόρο, το κάρβουνο. Ζητήσαμε λοιπόν την επιβολή «τέλους λιγνίτη» που έπρεπε να καταβάλεται και να επενδύεται στις τοπικές

κοινωνίες. Και πάλι αντιμετωπιστήκαμε ως ύποπτοι και βέβηλοι («κάτω τα χέρια από το λιγνίτη»). Ειδικά οι τοπικοί άρχοντες στήριξαν πλήρως το λιγνιτικό μπλοκ με το οποίο είχαν πάντα αλισβερίσια και πελατειακές σχέσεις. Όμως, εδώ και 3-4 χρόνια που «το ταμείον είναι μείον» και οι παλιές συμμαχίες σπάζουν, οι ενεργειακοί δήμοι έκαναν κωλοτούμπα και άρχιζαν να βάζουν δειλά – δειλά στην ατζέντα τον φόρο λιγνίτη. Μας πήρε δηλαδή 12 χρόνια για να δούμε ένα ακόμη λάθος, ενώ η αργοπορία αυτή μας στέρησε έσοδα 1 δις ! (12 έτη X 80εκ./έτος)..

Την ίδια περίοδο (2000) η Οικολογική Κίνηση υποστήριξε ότι ο λιγνίτης έχει εξωτερικό – ή περιβαλλοντικό– κόστος, λόγω καταστροφής των νερών, των εδαφών, της υγείας κ.α. Το κόστος αυτό διπλασιάζει την τιμή της λιγνιτικής κιλοβατώρας, αλλά δεν συνυπολογίζεται προκειμένου να εμφανίζεται φτηνός ο λιγνίτης. Έτσι επιδοτούνται ΚΡΥΦΑ οι μέτοχοι της ΔΕΗ (ιδιώτες και μη) και επιβαρύνονται ΚΡΥΦΑ οι τοπικές κοινωνίες και οι επόμενες γενιές. Όσες φορές ζητήσαμε να υπολογιστεί το εξωτερικό κόστος και να αποδίδεται στις λιγνιτικές περιοχές (μιλάμε για τουλάχιστον 250 εκ./έτος), αντιμετωπιστήκαμε και πάλι από το μέτωπο ΔΕΗ – συνδικαλιστών – αιρετών ως «κατευθυνόμενοι». Πρόσφατα όμως το ΤΕΕ (και η Περιφέρεια) παραδέχτηκε ότι υπάρχει «εξωτερικό κόστος» και αποφάσισε να το υπολογίσει. Καλώς, αλλά πήγε χαμένη μια ακόμη 15ετία μέχρι να καταλάβουμε ότι οι .. πράσινοι πράκτορες είχαν δίκαιο !

Το 2009 στείλαμε στον Πρόεδρο της ΔΕΗ κ. Ζερβό μια Τεχνική Έκθεση, όπου υποστηρίζαμε ότι μπορούν να γίνουν στην περιοχή μας εργοστάσια κατασκευής ανεμογεννητριών (Α/Γ) και Φ/Β και να δημιουργηθούν 3000 θέσεις εργασίας. (Στην Πορτογαλία έγινε το ίδιο κατόπιν συμφωνίας με τις εταιρείες Vestas και Enercon και δημιουργήθηκαν 2400 θέσεις). Το 2011 υπήρξε κι εδώ μια τέτοια ευκαιρία, όταν η κινέζικη Sinovel θέλησε να κάνει ένα εργοστάσιο Α/Γ στην Ελλάδα και έψαχνε εταίρο. Νέα επιστολή μας στη ΔΕΗ. Όμως Δήμοι, βουλευτές, Σωματεία αδιαφόρησαν Γιατί ; Μήπως έφταιγαν οι διαφορές μας για το λιγνίτη ; ΟΧΙ. Θα μπορούσαμε όλοι μαζί να διεκδικήσουμε το εργοστάσιο Α/Γ της

Sinovel, είτε είμασταν υπέρ είτε κατά των νέων μονάδων της ΔΕΗ. Θα γινόταν επιτέλους μια παράλληλη ΚΑΘΑΡΗ ενεργειακή επένδυση. Όμως, χάθηκε ακόμη μια ευκαιρία. Αιτία είναι η μόνιμη συκοφάντηση και το σνομπάρισμα των αιολικών («τα .. φουρφούρια»), αλλά και η καχυποψία σε κάθε τι ιδιωτικό ή κινέζικο. Στην Κοζάνη λοιπόν το τοπικό ιερατείο απέρριψε τους Κινέζους (και τους .. πράκτορές τους), στον Πειραιά όμως η κυβέρνηση τους έβαλε στον ΟΛΠ, η μεν προηγούμενη από επιλογή η δε σημερινή από .. ζόρι.

Το 1998 – 2000 κριτικάροντας τις ΜΠΕ των ορυχείων ζητήσαμε να μπει στους περιβαλλοντικούς όρους η υποχρέωση της ΔΕΗ να πληρώνει το επιπλέον κόστος νερού που θα επιβαρυνθούν οι καταναλωτές και αγρότες λόγω της αναμενόμενης καταστροφής της υπόγειας υδροφορίας από τις εξορυκτικές εργασίες. Κανείς δήμαρχος δεν ζήτησε κάτι τέτοιο. Η πρότασή μας θεωρήθηκε υπερβολική και .. υπονομευτική για το «εθνικό καύσιμο». (σσ. Πάντα σε αυτό τον τόπο ανθούσε το εμπόριο του «εθνικού»). Το 2012 η ΔΕΥΑΚ αποφάσισε να διεκδικήσει δικαστικά 16,5 εκ. από τη ΔΕΗ για αυτόν ακριβώς το λόγο που υποστηρίζαμε το 1998 ! Τα νερά της Σαριγκιόλ καταστράφηκαν και οι δημότες πίνουν ακριβό νερό, αφού φορτώθηκαν το αυξημένο κόστος του νερού από νέες μακρινές πηγές. Καλώς έπραξε η ΔΕΥΑΚ, αλλά άργησε πολύ μιας και ο δήμος δεν είχε την πολιτική βούληση να το κάνει νωρίτερα («στερνή μου γνώση να σ' είχα πρώτη»). [σσ. Στους βασικούς μάρτυρες και ο υποφαινόμενος, αλλά ούτε ένας από τους θιασώτες του λιγνίτη που «νοιιάζονται για τον τόπο»]. Δεν είναι σίγουρο αν η ΔΕΥΑΚ θα κερδίσει τη δίκη. Αν όμως οι προηγούμενοι δήμαρχοι της πόλης ασκούσαν ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ το δικαίωμα που τους δίνει ο νομοθέτης να γνωμοδοτούν στις ΜΠΕ των μεγάλων έργων και να ζητούν αυστηρότερους περιβαλλοντικούς όρους, τώρα αυτή – η διαφυγούσα – υποχρέωση της ΔΕΗ για τα νερά θα ήταν πιθανότατα περιβαλλοντικός όρος, δηλαδή Νόμος του κράτους και δεν θα τρέχαμε στα δικαστήρια. Αν με άλλα λόγια οι δήμαρχοι ασκούσαν το ΘΕΣΜΙΚΟ τους ρόλο να αμφισβητούν τα έργα εθνικής εμβέλειας που γίνονται στον ΤΟΠΟ ΤΟΥΣ και να ζητούν βελτιώσεις και διασφαλίσεις, τότε θα κατοχυρώναμε τα αυτονόητα και δεν θα

τρέχαμε κατόπιν εορτής.

Το 2015 οι αιρετοί «παλιάς κοπής», αυτοί που δεν άσκησαν το θεσμικό τους ρόλο στα έργα και τις ημέρες της ΔΕΗ (γιατί λίγο πολύ τη θεωρούσαν στο απυρόβλητο) επιτέθηκαν -κυρίως δια του κ. Μαλούτα – στο νέο δήμαρχο κ. Ιωαννίδη γιατί αμφισβήτησε την επιλογή της ΔΕΗ για την μονάδα Πτολεμαΐδα V και διατύπωσε σοβαρές επιφυλάξεις για τη βιωσιμότητά της. Τον κατηγόρησαν ότι δεν είναι θεσμικός ότι παραβιάζει τον Κώδικα των δήμων, ενώ ο κ. Ιωαννίδης συμπεριφέρθηκε κατ' εξοχήν θεσμικά, ασκώντας τα δικαιώματα που του δίνει ο νόμος ως εκπρόσωπος της τοπικής κοινωνίας να κρίνει τα έργα εθνικής σημασίας που γίνονται στον ΤΟΠΟ ΤΟΥ. Εν ολίγοις είπαν στο δήμαρχο ότι «δεν έχει το δικαίωμα δια να ομιλεί»! Τι άλλο θα ακούσουμε .. Μήπως δεν θα πρέπει να ομιλήσουμε αν μεθαύριο εγκαταστήσει εδώ η κυβέρνηση έναν πυρηνικό σταθμό εθνικής εμβέλειας ? Μήπως οι δήμαρχοι Ελασσόνας και Δράμας που όχι απλά μίλησαν αλλά εναντιώθηκαν δυναμικά στις μονάδες και τα ορυχεία που σχεδιάζε η ΔΕΗ στην περιοχή τους ήταν και αυτοί «αντιθεσμικοί» ? Μήπως και οι δήμαρχοι στην Εύβοια, Βοιωτία, Ακαρνανία κ.α που είπαν όχι στο λιθάνθρακα το 2008 είναι υπόλογοι για «πειθαρχικό παράπτωμα» και παραβάτες του Κώδικα δήμων ; Το θλιβερότερο σε αυτή την ιστορία είναι ότι ενώ έπρεπε να υπάρξει μια καταδίκη των δηλώσεων του κ Μαλούτα από ΟΛΟΥΣ (είτε είναι υπέρ είτε κατά της μονάδας) γιατί ήταν ένα θέμα ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ και ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΘΕΣΜΩΝ, υπήρξε το αντίθετο. Ουδείς υπερασπίστηκε το δικαίωμα (όχι την άποψη) του δημάρχου κ. Ιωαννίδη να εκφέρει ελεύθερα τη γνώμη του για όλα τα θέματα και ειδικά όσα αφορούν τον τόπο μας. Ίσως κι αυτός να θεωρείται πράκτορας, μιας και τόλμησε να αμφισβητήσει το μονόδρομο του λιγνίτη.

Επιμύθιο. Η στοχοποίηση των μειοψηφιών, η «εθνικοποίηση» των πλειοψηφιών, το κυνήγι μαγισσών και οι συνωμοσιολογίες έχουν κοστίσει ακριβά αυτόν τον τόπο. Όσοι εναντιωθήκαμε στη λιγνιτο-λατρεία κάνοντας έναν τίμιο αγώνα έχουμε δεχτεί αρκετή λάσπη και προσωπικές επιθέσεις. Η ηπιότερη είναι ότι

εκπροσωπούμε αλλότρια συμφέροντα και δεν πρέπει να μιλάμε.

Αυτό μας θλίβει, αλλά είναι το λιγότερο. Εκείνο που μας στενοχωρεί περισσότερο είναι ότι η περιοχή μας έχασε πολλές ευκαιρίες να στραφεί σε μια βιώσιμη ανάπτυξη.

Έγιναν σοβαρά σφάλματα και οι αποδείξεις είναι πολλές. Η όποια δικαίωσή μας μετά από χρόνια δεν είναι το ζητούμενο. Το μόνο που αφήνει είναι μια πικρή γεύση, γιατί χάθηκε πολύτιμος χρόνος. Δύσκολα διορθώνονται τα πράγματα κατόπιν εορτής. Με τη νέα μονάδα χάθηκε μια δεκαετία, χωρίς στο μεταξύ να ετοιμάσουμε μια εναλλακτική λύση, ένα plan B. Πόσα ακόμη χρόνια πρέπει να περάσουν για να πούμε: «Πάλι λάθος κάναμε ..»

Λ. Τσικριτζής

(Γνωστός πράκτορας Ρώσων, Κινέζων και γενικώς ξένων δυνάμεων και συμφερόντων)

Λιγνίτης στο διηνεκές με διακομματική συναίνεση; (WWF Ελλάς)

Η πολιτική αντιπαράθεση σχετικά με το ιδιοκτησιακό καθεστώς της ΔΕΗ επισκίασε τη διαφαινόμενη διακομματική συναίνεση για εγκλωβισμό του ενεργειακού μίγματος της χώρας στον εξαιρετικά ρυπογόνο λιγνίτη, για τις επόμενες δεκαετίες. Κατά τη συζήτηση στην Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου επί του νομοσχεδίου για τη μικρή ΔΕΗ στις 7 Ιουλίου, ο αρμόδιος για τα θέματα ενέργειας βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ, Θανάσης Πετράκος, ζήτησε διασφαλίσεις ώστε ο ιδιοκτήτης της «Μικρής ΔΕΗ» να δεσμευθεί

για την κατασκευή της νέας λιγνιτικής μονάδας Μελίτη ΙΙ, για την οποία αυτή τη στιγμή υπάρχει μόνο η άδεια ηλεκτροπαραγωγής [1]. Απαντώντας, ο πρόεδρος της ΔΕΗ, Αρθούρος Ζερβός, σημείωσε ότι δεν μπορεί να υποχρεωθεί ο ιδιώτης να επενδύσει οπουδήποτε.

Εντούτοις όμως, η κυβέρνηση ικανοποίησε και με το παραπάνω την αγωνία του βουλευτή της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης: με την τροπολογία 1561/196 που ψηφίστηκε από το Α' θερινό Τμήμα της Βουλής, σε ό, τι αφορά στους πιθανούς αγοραστές της μικρής ΔΕΗ: «θα προκρίνονται εκείνες οι προσφορές, στις οποίες περιλαμβάνεται εμπειριστατωμένο, τεκμηριωμένο και δεσμευτικό επενδυτικό σχέδιο προς αξιοποίηση της άδειας ηλεκτροπαραγωγής για τον σταθμό παραγωγής Μελίτη ΙΙ, ισχύος 540 MW». [3]

Στην ίδια τροπολογία, διασφαλίζεται το λιγνιτικό μέλλον και για τη «μεγάλη» ΔΕΗ, μην αφήνοντας κανένα απολύτως περιθώριο παρερμηνείας σχετικά με το πού θα διοχετευθούν τα χρήματα που θα εισπράξει από την πώληση της μικρής ΔΕΗ: «Το ως άνω τίμημα θα διατεθεί για επενδυτικές ανάγκες της ΔΕΗ Α.Ε. και κατά προτεραιότητα αυτές που σχετίζονται με την αντικατάσταση και την περιβαλλοντική αναβάθμιση των υφιστάμενων λιγνιτικών μονάδων παλαιάς τεχνολογίας της ΔΕΗ στο ΛΚΔΜ».

Επομένως, με αυτή την τροπολογία της τελευταίας στιγμής επιδιώκεται η δέσμευση όχι μόνο της «μικρής» αλλά και της «μεγάλης» ΔΕΗ στο λιγνιτικό μοντέλο ηλεκτροπαραγωγής.

Γίνεται πλέον σαφές ότι η μάχη ενάντια στην κλιματική αλλαγή, οι δεσμεύσεις της ίδιας της ΔΕΗ για μηδενικές εκπομπές άνθρακα ως το 2050 και τα χρονοδιαγράμματα απόσυρσης των υφιστάμενων λιγνιτικών μονάδων προσπερνιούνται σαν επουσιώδεις λεπτομέρειες. Όμως, φαίνεται ότι και η οικονομική βιωσιμότητα των δύο εταιριών σε βάθος χρόνου δεν αποτελεί ιδιαίτερη προτεραιότητα για κανέναν. Όσο η διείδυση των ΑΠΕ θα μεγαλώνει, οι ώρες λειτουργίας των λιγνιτικών μονάδων και άρα τα έσοδα τους θα μειώνονται συνεχώς, ενώ οι αυξανόμενες τιμές των δικαιωμάτων εκπομπών θα κάνουν τη λιγνιτική κιλοβατώρα όλο

και πιο ακριβή. Παρόλα αυτά, ουδέποτε έχει αποδειχθεί η οικονομική βιωσιμότητα των 2 νέων λιγνιτικών μονάδων, Πτολεμαΐδα V και Μελίτη II [4].

«Τη στιγμή που το ΥΠΕΚΑ δεν έχει ακόμα ανοίξει τα χαρτιά του σε ό, τι αφορά στο ενεργειακό μέλλον της χώρας, επιχειρεί στη μέση του καλοκαιριού, με τις ευλογίες της αξιωματικής αντιπολίτευσης, να προκαταβάλλει οποιαδήποτε συζήτηση για τον πολυαναμενόμενο νέο ενεργειακό σχεδιασμό, δεσμεύοντας τη χώρα στον λιγνίτη για τις επόμενες δεκαετίες», δήλωσε ο Νίκος Μάντζαρης, συνεργάτης σε θέματα ενέργειας και κλιματικής αλλαγής του WWF Ελλάς.

Περισσότερες πληροφορίες:

Ιάσοντας Κάντας, υπεύθυνος γραφείου τύπου WWF Ελλάς, τηλ: 210 33 14 893, κιν: 697 1859632, i.kantas@wwf.gr

Σημειώσεις προς συντάκτες:

[1] Συνεδρίαση Επιτροπής Παραγωγής και Εμπορίου, 7 Ιουλίου 2014, 215’

[3] Είναι χαρακτηριστικό ότι στο άρθρο 1 του ίδιου νόμου η ισχύς της μονάδας Μελίτη II είναι 450 και όχι 540 MW, όπως αναφέρεται στην τροπολογία.

[4] Η άδεια ηλεκτροπαραγωγής της Μελίτης II θα περάσει στα χέρια της νέας «μικρής» ΔΕΗ σύμφωνα με το άρθρο 1.

**ΚΟΖΑΝΗ, ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ ΚΑΙ
ΑΜΥΝΤΑΙΟ. Τρεις πόλεις**

Ξεχνούν το πετρέλαιο

Αναδημοσίευση από το [“αεράκι”](#) και το [ΕΘΝΟΣ](#)

45.000 νοικοκυριά που έχουν συνδεθεί με τους Ατμοηλεκτρικούς Σταθμούς της ΔΕΗ, εξασφαλίζουν θέρμανση και καυτό νερό, με κόστος στο 1/4 του πετρελαίου

Στις πόλεις της Δυτικής Μακεδονίας οι συγκεντρώσεις της τελευταίας 24ωρης απεργίας των ΓΣΕΕ – ΑΔΕΔΥ μετατράπηκαν σε συλλαλητήρια κατά της εξίσωσης των φόρων στο πετρέλαιο, με τα εργασιακά και τις περικοπές μισθών και συντάξεων να μπαίνουν πιο χαμηλά στην ιεράρχηση των διεκδικήσεων. Εδώ οι χειμώνες κρατούν 6 μήνες, με το θερμόμετρο να μένει για πολλές συνεχόμενες εβδομάδες σε αρνητικό πρόσημο, και οι πολίτες υψώνουν κραυγή αγωνίας, αδυνατώντας να αντεπεξέλθουν στο δυσβάστακτο κόστος για τη θέρμανσή τους.

Κι ενώ αυτά συνέβαιναν σε Φλώρινα, Καστοριά και Γρεβενά, το ζήτημα του πετρελαίου δεν υπήρχε καν στη λίστα των διεκδικήσεων σε Κοζάνη, Πτολεμαΐδα και Αμύνταιο. Οι τρεις αυτές πόλεις είναι εδώ και χρόνια απεξαρτημένες από τον «μαύρο χρυσό», αφού εξασφαλίζουν άφθονη ζέστη και καυτό νερό μέσω τηλεθέρμανσης από την καύση του φθηνού λιγνίτη, με κόστος που μπορεί να πέσει ως και στο 1/4 του κόστους του πετρελαίου.

Ευχή και κατάρα για το ενεργειακό λεκανοπέδιο της Δυτικής

Μακεδονίας. Τα απέραντα ορυχεία λιγνίτη και τα εργοστάσια ηλεκτροπαραγωγής «εξαργυρώνουν» την περιβαλλοντική επιβάρυνση της περιοχής με κοινωνικά ανταλλάγματα. Ενα από αυτά είναι η θέρμανση από απόσταση των πόλεων, με τη θερμότητα που παράγεται στους Ατμοηλεκτρικούς Σταθμούς.

Πρώτη η Πτολεμαΐδα, στις αρχές της δεκαετίας του 1990, εφάρμοσε πιλοτικό σύστημα σύνδεσης της πόλης με τον ΑΗΣ Πτολεμαΐδας, μέσω αγωγών που μεταφέρουν το ζεστό νερό από τη συμπαραγωγή ηλεκτρικής και θερμικής ενέργειας. Ακολούθησε γρήγορα η Κοζάνη και μερικά χρόνια αργότερα το Αμύνταιο.

Σήμερα, σχεδόν 45.000 νοικοκυριά στις τρεις πόλεις και στα περίχωρά τους απολαμβάνουν θέρμανση και ζεστό νερό μέσω τηλεθέρμανσης με συνολικό κόστος πολύ χαμηλότερο ακόμη και από αυτό που πληρώνουν οι καταναλωτές σε νότιες περιοχές με ήπιο και μικρό χειμώνα.

«Πέρυσι, με τον πιο βαρύ και μακρύ χειμώνα των τελευταίων δεκαετιών, ένα μέσο νοικοκυριό εδώ πλήρωσε συνολικά 532 ευρώ για τη θέρμανσή του. Φέτος, αν δεν επαναληφθούν οι ίδιες συνθήκες, θα πληρώσει ακόμη χαμηλότερα», είπε στο «Εθνος» η κ. Ιωάννα Καλαϊτζίδου, διευθύντρια της Δημοτικής Επιχείρησης Τηλεθέρμανσης Πτολεμαΐδας.

Συμβατικά, η τιμή πώλησης της θερμικής ενέργειας καθορίζεται από το κόστος του πετρελαίου θέρμανσης και βάσει του συμβολαίου σύνδεσης που υπογράφει με την κάθε οικοδομή, η Επιχείρηση έχει δεσμευτεί πως δεν μπορεί να υπερβεί το 70% του αντίστοιχου κόστους καύσης πετρελαίου.

Ωστόσο, οι δημοτικές επιχειρήσεις τηλεθέρμανσης της περιοχής, ασκώντας κοινωνική πολιτική, δεν ακολούθησαν το «ράλι» της τιμής του πετρελαίου τα τελευταία χρόνια, όπως είχαν δικαίωμα να πράξουν. Κράτησαν τα τιμολόγια «παγωμένα», με αποτέλεσμα η «ψαλίδα» του κόστους να μεγαλώσει εντυπωσιακά.

«Είμαστε μια κοινωφελής επιχείρηση και η πολιτική μας δεν είναι να παρακολουθούμε χρηματιστηριακά την τιμή του πετρελαίου. Κρατάμε και φέτος την τιμή της μεγαβατώρας σταθερά στα 42,64 ευρώ με τον ΦΠΑ. Πέρυσι αυτή η τιμή ήταν στο 1/3 της

τιμής του πετρελαίου. Φέτος, που η πετρελαϊκή μεγαβατώρα εκτοξεύεται στα 175 ευρώ, είμαστε στο 1/4 του κόστους», σημείωσε η κ. Καλαϊτζίδου. Με την επέκταση του δικτύου, είναι συνδεδεμένα με την τηλεθέρμανση 14.500 νοικοκυριά, σχεδόν το σύνολο της πόλης.

Παράλληλα επιτεύχθηκε σύνδεση και με τον ΑΗΣ Καρδιάς της ΔΕΗ, κάτι που διασφαλίζει ότι δεν θα υπάρξουν φέτος τα προβλήματα του περσινού χειμώνα, όταν η πόλη «πάγωσε» για 20 μέρες σε θερμοκρασίες υπό το μηδέν, λόγω της διακοπής λειτουργίας του ΑΗΣ Πτολεμαΐδας.

Οι Φλωρινιώτες διοργανώνουν νέο διήμερο κινητοποιήσεων για το πετρέλαιο την ερχόμενη Τρίτη και Τετάρτη, με συλλαλητήριο, αποκλεισμό του τελωνείου και παραγωγικών μονάδων της ΔΕΗ, καθώς και μαζική κάθοδο με πούλμαν στην Αθήνα.

Τα οφέλη: Οικονομία και μείωση ρύπανσης

Πέρα από το προφανές όφελος στον οικογενειακό προϋπολογισμό του χρήστη της, η τηλεθέρμανση έχει πολλαπλά οφέλη σε επίπεδο τοπικής και εθνικής οικονομίας, αλλά και περιβαλλοντικά.

Οι κάτοικοι της Κοζάνης δαπανούν κάθε χρόνο περίπου 10 εκατομμύρια ευρώ λιγότερα για τη θέρμανσή τους, αυξάνοντας ανάλογα το εισόδημά τους. Στην ίδια πόλη εξοικονομείται συνάλλαγμα από τη μη κατανάλωση 32.000 τόνων πετρελαίου θέρμανσης.

Αντίστοιχα στην Πτολεμαΐδα η λειτουργία της τηλεθέρμανσης υποκαθιστά 25.000 τόνους ισοδύναμου πετρελαίου, η οποία αποτιμάται σήμερα σε 12 εκατομμύρια ευρώ κατ' έτος.

Παράλληλα, επιτεύχθηκε μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος

από το σβήσιμο των καμινάδων περίπου 8.000 κτιρίων συνολικά στις δύο πόλεις του Νομού Κοζάνης, ενώ δημιουργήθηκαν εκατοντάδες άμεσες και έμμεσες θέσεις εργασίας.

«Σε ολόκληρη τη Βόρεια Ελλάδα υπάρχουν οι δυνατότητες εγκατάστασης εναλλακτικών ομαδικών συστημάτων καύσης, με συνδυασμό διαφορετικών πηγών, όπως το αέριο, η γεωθερμία κ.ά. Υπάρχει κάποιο υψηλό κόστος επένδυσης, αλλά η απόσβεσή της γίνεται πολύ γρήγορα», είπε στο «Εθνος» η κ. Καλαϊτζίδου.

Εργο προϋπολογισμού 86 εκατομμυρίων ευρώ Τρία χρόνια υπομονή θα κάνουν στη Φλώρινα

Στην Κοζάνη 28.000 νοικοκυριά είναι συνδεδεμένα με το δίκτυο τηλεθέρμανσης, ποσοστό που αντιστοιχεί στο 95% του συνόλου της πόλης και αναμένεται να φτάσει στο 100% τα επόμενα χρόνια, σύμφωνα με τον διευθυντή της Υπηρεσίας Τηλεθέρμανσης της ΔΕΥΑ Κοζάνης, Ελευθέριο Κιπιρτίδη.

Η τιμή της μεγαβατώρας κρατήθηκε κι εδώ σταθερή σε σχέση με πέρυσι, στα 49 ευρώ με ΦΠΑ, ενώ η σύνδεση με τις μονάδες 3, 4 και 5 του ΑΗΣ Αγίου Δημητρίου, σε συνδυασμό με τα έργα εκσυγχρονισμού που πραγματοποιήθηκαν μέσω ΕΣΠΑ, διασφαλίζουν τη συνεχή τροφοδοσία του συστήματος στον δύσκολο χειμώνα που έρχεται. «Οι Κοζανίτες αισθάνονται προνομιούχοι που έχουν αυτήν τη φθηνή εναλλακτική πηγή θέρμανσης στις παρούσες δύσκολες συνθήκες, με την τιμή του πετρελαίου στα ύψη», επεσήμανε ο κ. Κιπιρτίδης.

Στο Αμύνταιο της Φλώρινας και στους γειτονικούς οικισμούς Φιλώτα, Λεβαΐας και Εργατικών Κατοικιών Αμυνταίου υπάρχουν σήμερα περισσότερες από 1.400 συνδέσεις με την τηλεθέρμανση του ΑΗΣ Αμυνταίου Φιλώτα, με την τιμή της μεγαβατώρας στα 46,62 ευρώ.

Στην πόλη της Φλώρινας οι κάτοικοι που βγήκαν στους δρόμους την Πέμπτη, απευθύνοντας φωνή αγωνίας για το κόστος θέρμανσης, θα περιμένουν με αγωνία τρία χρόνια μέχρι να νιώσουν το ίδιο προνομιούχοι με τους γείτονές τους.

Το έργο, προϋπολογισμού 86 εκατομμυρίων ευρώ, που θα ολοκληρωθεί το 2015, έχει ενταχθεί στο ΕΣΠΑ και

χρηματοδοτείται κατά 65% από κοινοτικούς και κατά 45% από εθνικούς πόρους.

«Είναι ένα από τα σημαντικότερα έργα υποδομής για την πόλη μας. Εδώ ο χειμώνας είναι βαρύς και το κόστος θέρμανσης δυσβάσταχτο», είπε στο «Εθνος» ο δήμαρχος Φλώρινας, Ιωάννης Βοσκόπουλος.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΙΓΝΑΤΙΑΔΗΣ

Η σύνοδος του ΟΗΕ για το κλίμα στη ΝΤΟΧΑ του ΚΑΤΑΡ

Στη Ντόχα του Κατάρ συνεχίστηκε το ίδιο σκηνικό. Αναβολές επί αναβολών και συμφωνίες χωρίς ουσιαστικές δεσμεύσεις. Η απόσταση μεταξύ της πολιτικής αντιμετώπισης του προβλήματος, και της συνεχούς επιδείνωσης του, συνεχώς διευρύνεται. Βιώνουμε πολλαπλώς την οριακότητα της κλιματικής αλλαγής (πρόσφατα κυκλώνας Σάντυ), αλλά απουσιάζει μια οικουμενική (δεν μπορεί να υπάρχει άλλη) αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης.

Σ' αυτή τη ζοφερή πραγματικότητα, η σύνοδος του ΟΗΕ για το

κλίμα στο Κατάρ, διατύπωσε, όπως και οι προηγούμενες, την αδυναμία μιας παγκόσμιας συνεννόησης, με δεσμευτικούς στόχους για όλους. Η σύνοδος κατέληξε σε συμφωνία (κάτι έπρεπε να αποφασιστεί) για την επέκταση της ισχύος ως το τέλος του 2020 του Πρωτοκόλλου του Κιότο. Το οποίο ούτως ή άλλως λήγει στα τέλη του 2012 και ουδέποτε λειτούργησε, πλήρως και δεσμευτικά και ούτε διαφαίνεται ότι θα λειτουργήσει και στο μέλλον. Τυπικά, η νέα αυτή συμφωνία θα αφορά όχι μόνον τις βιομηχανικές χώρες, αλλά όλες τις χώρες, συμπεριλαμβανομένων των αναδυόμενων οικονομιών και τις ΗΠΑ.

Στην πραγματικότητα οι ΗΠΑ εξακολουθούν να παραμένουν εκτός Πρωτοκόλλου Κιότο, ακολουθώντας τη δική τους στρατηγική διατήρησης και ανάπτυξης της ισχύος τους. Οι αναδυόμενες οικονομίες (Κίνα, Ινδία, Βραζιλία κλπ.) θέτουν ως προαπαιτούμενο (για τη συμμετοχή τους στη παράταση του Κιότο) τη πλήρη συνέχιση της δέσμευσης στο Κιότο των ανεπτυγμένων χωρών και τη χρηματοδότηση τους από αυτές σε μέτρα περιορισμού των ρύπων. Στην πραγματικότητα κι αυτές δεν επιθυμούν να ανακόψουν την αναπτυξιακή τους πορεία, που διαρκώς τις αναβαθμίζει στην παγκόσμια σκακιέρα. Το ίδιο η Ρωσία, η Ιαπωνία και ο Καναδάς. Αποσύρθηκαν από τη συμφωνία, με το επιχείρημα ότι έχει έρθει ώρα οι μεγάλες αναδυόμενες οικονομίες, με πρώτες την Κίνα και την Ινδία, να συμμετάσχουν στον περιορισμό των δικών τους εκπομπών των αερίων.

Τι απομένει; Η νέα συμφωνία να αφορά κυρίως βιομηχανικές χώρες, στις οποίες αναλογεί το 15% παγκοσμίως των εκπομπών αερίων που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου. Αυτά είναι τα αποτελέσματα της συνόδου στο Κατάρ. Και η αόριστη προσδοκία να υιοθετηθεί “ένα πρωτόκολλο, ένα άλλο νομικό εργαλείο ή μια συμφωνία που θα έχει νομική ισχύ” στη διάσκεψη του ΟΗΕ που προβλέπεται να διεξαχθεί το 2015, ώστε η νέα αυτή συμφωνία να τεθεί σε ισχύ το 2020. Τίποτε δεν μας διασφαλίζει ότι τότε μπορεί να μην είναι αναστρέψιμες οι συνέπειες της κλιματικής αλλαγής. Χρειάζεται μια δυνατή παγκόσμια φωνή: THERE IS NOT PLANET B.

θανάσης Τρυψάνης